

ÎNCHEIERE

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Gervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, reprezentată de avocatul Nicolai Carafizi,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” Societate pe Acțiuni împotriva Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” cu privire la anularea actului administrativ, restabilirea statutului de rezident și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 20 mai 2019 Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA a înaintat acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” privind anularea dispoziției nr. 01 din 05 martie 2019, restabilirea statutului de rezident și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA este o întreprindere care prestează servicii de pază. După organizarea concursului și obținerii certificatului nr. 10 din 12 aprilie 2000 și a licenței de prestare a serviciilor de pază pe teritoriul zonei economice libere, emise de către Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, reclamantul a devenit rezident al acestei zone.

Pe parcursul a 20 ani prestează serviciile menționate cu respectarea Legii cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001. Din partea pârâtului, nu au fost observații sau avertizări referitor la încălcarea clauzelor contractuale, deși administratorul principal a fost schimbat de trei ori.

Actualul administrator principal al Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, Galina Burimecicova, prin notificarea din 07 martie 2019 a adus la cunoștință că la data de 05 martie 2019 a emis dispoziția nr. 01, prin care a

revocat statutul de rezident al Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”.

Astfel, la 29 martie 2019 reclamantul a înaintat pârâtului cerere prealabilă prin care a comunicat că nu este de acord cu dispoziția nr. 01 din 05 martie 2019 și a comunicat că va contesta dispoziția în instanța de judecată. Până la momentul adresării în instanța de judecată nu a primit răspuns la cerere prealabilă.

Consideră reclamantul că această dispoziție este lipsită de temei juridic și urmează a fi anulată deoarece, pârâtul nu are nici un motiv de a revoca statutul de rezident al zonei economice libere. Nu a comis nici o încălcare care ar putea servi temei de revocare a statutului de rezident al zonei economice libere. Greșeala tehnică comisă la redactarea dării de seamă, la care face trimitere pârâtul în dispoziție, nu constituie o încălcare gravă și nu denaturează darea de seamă generală a Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”.

Mai mult, în dispoziția nr. 01 din 05 martie 2019, pârâtul subliniază că, revocă statutul de rezident al zonei economice libere în temeiul art. 6 alin. (20) lit. c) al Legii cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001. Însă, nu a specificat faptul că, tot în acest articol, legiuitorul expres a indicat că administratorul zonei economice libere poate revoca statutul de rezident în cazurile enumerate la art. 6 alin. (20), doar după expirarea a trei luni de la data primirii înștiințării despre încălcarea comisă. Astfel, din norma supra citată, reiese că o condiție obligatorie pentru revocarea statutului de rezident al zonei economice libere este informarea rezidentului despre încălcarea comisă. Numai în cazul în care nu și-a corectat greșeala în timp de trei luni de la data notificării, administratorul zonei economice libere are dreptul de a revoca statutul de rezident al zonei economice libere.

A specificat reclamantul că în clauzele contractului încheiat între părți, expres este indicat că administratorul zonei economice libere în caz că depistează careva greșeli în dările de seamă, este obligat să informeze despre acest fapt rezidentul și să-i ofere timp pentru corectarea acestora, și doar în cazul în care nu se conformează cerințelor administratorului în acest sens atunci acesta din urmă poate revoca statutul de rezident al zonei economice libere. În această ordine de idei, pârâtul a revocat statutul de rezident al Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, fără să-l informeze despre greșeala care a fost comisă la redactarea dării de seamă.

Prin emiterea dispoziției nr. 01 din 05 martie 2019, pârâtul i-a încălcat dreptul la activitatea de întreprinzător, drept garantat de art. 126 alin. (2) din Constituție și prevăzut de art. 6 al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03.01.1992.

A opinat reclamantul că dispoziția nr. 01 din 05 martie 2019 constituie un act abuziv din partea pârâtului, ca reacție la solicitarea lor de a-și onora obligațiile contractuale. Astfel, din partea pârâtului au început să parvină o serie de pretenții anume din momentul în care Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA a solicitat să fie achitate serviciile de pază prestate, adică să-și onoreze obligațiunile contractuale.

A solicitat reclamantul anularea dispoziției nr. 01 din 05 martie 2019 cu privire la anularea statutului de rezident a Organizației Particulare de Detectiv și de Pază Muromeț” SA, emisă de către Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție

„Taraclia”, restabilirea statutului de rezident al Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA și s-a anulat dispoziția nr. 01 din 05 martie 2019 cu privire la anularea statutului de rezident al Organizației Particulare de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA, emisă de Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, s-a restabilit statutul de rezident al Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” al Organizației Particulare de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA, s-a încasat de la Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” în beneficiul Organizației Particulare de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA cheltuieli de judecată în sumă de 3000 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central, Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” la 24 iulie 2019 a declarat apel, în termenul stabilit de lege.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” și a fost menținută hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că este întemeiată concluzia primei instanțe care a constatat că Organizației Particulare de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA desfășoară servicii de pază, ce se regăsește în reglementările art. 6 alin. (10) lit.c) al Legii cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001. Mai mult, potrivit art. 1 alin. (2) al Legii cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001, paza hotarelor zonelor libere se asigură de către întreprinderile specializate de pază din Republica Moldova, în baza contractelor încheiate de acestea cu administrația zonei respective.

Instanța de apel a apreciat nejustificate argumentele Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” precum că a lipsit Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA de statutul de rezident din motiv că acestea au prezentat dări de seamă trimestriale pentru perioada anilor 2017–2018 cu erori, prezentând informații false în actele de dare de seamă prezentate Administrației, or potrivit art. 6 pct. (20) lit.c) din Legea cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001, prevede că rezidenților, prin anularea înregistrării, i se poate revoca statutul de rezident în caz de existență a unor date falsificate în documentele prezentate de aceștia Administrației – după expirarea a 3 luni de la data primirii înștiințării despre încălcarea comisă.

Instanța de apel a apreciat irelevant și argumentul precum că darea de seamă pentru trimestrul IV al anului 2018 nu a fost prezentată în termen de către Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromeț” SA fiind prezentată la 20 aprilie 2019 or, această încălcare nu a fost indicată în dispoziția contestată, iar prin scrisoarea de informare din 20 aprilie 2019 Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” a fost informată despre o greșeala tehnică și motivul comiterii acesteia.

La 17 februarie 2020, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal, Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, reprezentată de avocatul Nicolai Carafizi, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la

rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și nu a luat în considerare probele prezentate în ședința de judecată.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare faptul și au reținut eronat că genul de activitate a Organizației Particulare de Detectiv și de Pază „Muromet” SA ca prestarea serviciilor de pază, poate fi tratată ca auxiliară fiind indicată în punctele art. 6 alin. (10) al Legii cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001. Astfel activitatea acestuia nu corespunde nici unui gen de activitate și respectiv nu poate să funcționeze pe teritoriul zonei libere în calitate de rezident, profitând de facilități, să solicite micșorarea taxelor zonale, ci este în drept să presteze servicii numai în condiții generale.

A evidențiat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare prevederile art. 6 pct. 20) din Legea cu privire la zonele economice libere nr. 440 din 27.07.2001, care expres prevede că li se revocă statutul de rezident, organizațiilor, în cazul existenței unor date falsificate în documentele prezentate de aceștia Administrației, ceea ce s-a constatat în cazul dat.

A remarcat că un argument suplimentar în favoarea revocării statutului de rezident al Organizației Particulare de Detectiv și de Pază „Muromet” SA poate fi reținut și faptul că, intimatul desfășoară activitate de întreprinzător fără autorizațiile respective.

A menționat că Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromet” SA nu au declarat demersuri și cereri scrise privind recunoașterea în calitate de copârât al administratorului principal al Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, Burimecicova Galina, astfel, încălcând prevederile art. 62 alin. (1) Cod de procedură civilă, prin care este stipulat că coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor reclamanți și/sau pârâți atunci când obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile comune ale mai multor reclamanți sau pârâți sau drepturile și obligațiile reclamanților sau pârâților decurg din aceleași temeuri de fapt și de drept.

La 12 august 2020, Organizația Particulară de Detectiv și de Pază „Muromet” SA a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea acestuia inadmisibil, or decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond sunt întemeiate și legale, iar cererea de recurs nu conține nici un temei legal care ar indica contrariul.

A specificat că recurentul în cererea de recurs nu a indicat nici un argument plauzibil în confirmarea ilegalității sau netemeinicii actelor emise.

Referitor la argumentul că în proces nu a fost atras ca copârât administratorul Zonei Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, a relatat că instanțele ierarhic inferioare s-au expus asupra acestui argument și au explicat din ce motiv administratorul nu poate avea calitatea de copârât în prezentul proces.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În contextul prevederilor art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de admisibilitate constată că, decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 12 decembrie 2018 (f.d. 146, 147-154) în prezența participanților la proces.

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces la 13 ianuarie 2019 (f.d. 155), fiind recepționată de către Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia” la data de 21 ianuarie 2020 (f.d. 162), iar de către avocatul Nicolai Carafizi la data de 23 ianuarie 2020 (f.d. 160), recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel fiind expediat de către Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, reprezentată de avocatul Nicolai Carafizi la 17 februarie 2020, în termenul stabilit de lege.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Zona Antreprenoriatului Liber – Parcul de Producție „Taraclia”, reprezentată de avocatul Nicolai Carafizi, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh